

BILTEN

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

listopad - prosinac 2021. godine

Our community celebrates...

**1 MILLION
REGISTERED
ETWINNERS**

AGENCIJA ZA PREDŠKOLSKO
OSNOVNO I SREDNJE OBRAZOVANJE

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Dragi naši eTwinneri,

da li su se godine pretvorile u iskre, pa onda tako munjevitom brzinom prolaze ili je ova eTwinning godina sa sobom nosila pregršt različitih uloga, doživljaja, događaja, različitih tema, natjecanja, nagrada, konferencija pa nam je sve to tako „munjevito“ prošlo? 😊

I u ovoj godini smo zajedničkim snagama, suradnjom i poštovanjem uspjeli da ostvarimo naše zacrtane ciljeve. Ovo je, pored svih nepredviđenih situacija, bila godina sa više naših projekata, osmijeha, susreta pa i dugo očekivanih eTwinnerskih zagrljaja. Ta potpora, suradnja i takav pristup cjelokupnom procesu vjerovatno je i osnovni ključ našeg zajedničkog uspjeha. Ali da ne idemo po onoj staroj, da sve što je slatko - kratko traje, borite se da se naša suradnja, ljubav, učenje, motivacija, naše eTwinning vibracije još više dijele, jer za vrijedne stvari se treba boriti. Zato i dalje budite uporni i nemojte odustajati jer su Vaši rezultati mjerilo VAŠEG USPJEHA!

Neka naredna godina bude godina mira, stabilnosti i još kvalitetnijeg obrazovanja, uspješnih nastavnika i zadovoljnih učenika.

Odvažite se i biće sasvim dovoljno da pratite standard 7K

- KVALITETA
- KOMPETENCIJE
- KREATIVNOST
- KOMUNIKACIJA
- KONKURENTNOST
- KREDIBILITET
- KULTURA

i da ostvarite svoje eTwinning ciljeve za 2022. godinu!

Sretnu Novu 2022. godinu, s puno zdravlja, ljubavi, suradnje, solidarnosti i uspjeha, želi vam vaš eTwinning tim!

Za mnogo dobrih bilten senzacija!

(slijedi)

Mjesečna doza eTwinning vibracija!

Intervju sa predstavnicima obrazovnih vlasti u Bosni i Hercegovini

Otkada je pokrenut, eTwinning promovira odgovorno korištenje interneta i razvija bezbjednu sredinu za suradnju nastavnika i učenika. Sve Državne organizacije za potporu nastoje eTwinning platformu ugraditi u svoje sustave obrazovanja kao aktuelno sredstvo za sustavno rješavanje prihvatanja integracije eTwinninga u nastavne planove i programe ali i kao sredstvo za lakše praćenje i vrednovanje unapređenja kvalitete rada nastavnika i školskih zajednica.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje kao Državna organizacija za potporu (DOP) sve vrijeme postojanja eTwinninga u BiH nastoji ostvariti suradnju sa predstavnicima svih obrazovnih vlasti u BiH po pitanju sustavne podrške u realizaciji eTwinning planova za naredne periode. Svake godine na Europskoj godišnjoj eTwinning konferenciji, poseban segment je odvojen upravo pitanjima i prijedlozima svih ministarstava obrazovanja iz cijele Europe po pitanju podrške eTwinningu, integracije eTwinninga u kurikulume kao i prijedlozima mogućih načina praćenja i vrednovanja nastavničkog rada. Centralna organizacija za potporu ništa ne prepušta slučaju te je i po ovom pitanju provela nekoliko istraživanja na fokus skupinama u kojima su se dobili pokazatelji, dobre prakse određenih zemalja sudionica ovog istraživanja, kako i na koji način funkcionira ova potpora u pojedinim zemljama sudionicima.

DOP je u prethodnih sedam godina postojanja eTwinninga u BiH nastojao da približi značaj eTwinninga za unapređenje kvalitete obrazovnih sustava svim predstavnicima obrazovnih vlasti u BiH. Putem radionica, diskusija, poziva na Godišnje eTwinning konferencije predstavnici ministarstava obrazovanja u BiH su imali priliku da čuju naše prijedloge za moguća djelovanja ali isto tako su imali priliku da ponude svoja interna rješenja za unapređenje ovog procesa.

U ovom procesu diseminacije i izvještavanja o eTwinningu i njegovim značajkama DOP se susreo s različitim gledanjima i pristupima predstavnika obrazovnih vlasti u BiH na ovaj proces.

Ali i pored svih obrazovnih, društvenih, ekonomskih, zdravstvenih turbulencija, svijetli primjeri u našoj zemlji ipak postoje i njih je na svu sreću većina. Jedan od pozitivnih primjera su svakako i predstavnici obrazovnih vlasti u Zeničko-dobojskom kantonu a imat ćemo priliku da postavimo nekoliko pitanja upravo nekome ko je bio i jedan od inicijatora za pokretanje nekoliko radionica i informativnih sastanaka po pitanju eTw programa. Zadovoljstvo nam je razgovarati sa Aldianom Nuhanović, savjetnicom za obrazovanje pedagoškog zavoda Zeničko-dobojskog kantona.

Poštovana Aldiana, naš ste dugogodišnji suradnik i moglo bi se reći jedan od velikih eTwinning prijatelja u BiH. S obzirom na to da imate iskustva i iz nastavne prakse a i dugogodišnji ste stručni savjetnik obrazovanja, sigurni smo da ćete veoma lako odgovoriti na nekoliko sljedećih pitanja:

1. Šta za Vas predstavlja eTwinning i šta on može da ponudi nastavnicima u Bosni i Hercegovini?

eTwinning platformu vidim kao moderan i moćan alat koji može pomoći nastavniku da osvježi svoj rad u učionici, te da na taj način nastavu učenicima učini zanimljivijom.

2. Da li ste u prethodnom periodu, u procesu praćenja i vrednovanja kvalitete rada nastavnika i škola imali mogućnost da budete eTwinning aktivnosti?

Ne, nažalost. U procesu praćenja i vrednovanja kvalitete rada nastavnika idem u posjetu časovima nastavnika matematike. Primjetila sam da nastavnici koji rade na sebi i kontinuirano se usavršavaju izvedu dobre časove. Konkretno, bila sam u posjeti času nastavnika eTwinnera i uočila da je iskustvo koje je nastavnik stekao koristeći eTwinning platformu pozitivno utjecalo na ishode časa, a samim tim i na maksimalan broj ostvarenih bodova.

3. Kao predstavnik obrazovnih vlasti, imate li možda neke prijedloge za naredni period kako i na koji način formalno obezbijediti vidljivost eTwinninga u odgojno-obrazovnom procesu ali i osigurati nastavnicima povratne informacije u vidu vrednovanja njihovog rada i realizacije eTwinning aktivnosti?

Predlažem da se školama pošalje cirkularno pismo, kao što je to praksa i u drugim zemljama, u kojem se opisuju prednosti eTwinninga. Formalnu vidljivost eTwinninga u odgojno-obrazovnom procesu možemo obezbijediti (jedan od načina) implementirajući ga u predmetne kurikule npr. kao alat za izvođenje projektne nastave ili kao jedan od načina izgradnje učeničkih kompetencija kao što su poduzetnička, kreativno-produktivna, i slično.

4. Šta su za Vas prednosti a šta nedostaci u cjelokupnoj namjeri DOP-a da ovu najveću zajednicu nastavnika u Europi na još veći način ugradi u obrazovne politike BiH i tako omogući nastavnicima da njihov rad bude vrednovan ne samo u europskom okruženju nego i od obrazovnih vlasti administrativnih jedinica kojima pripadaju?

Ne vidim nedostatke.

Naši nastavnici i učenici imaju višestruku dobit koristeći se eTwinningom npr. pruža im se prilika da surađuju sa kolegama i vršnjacima na međunarodnom planu nadograđujući svoj rad kako u redovnoj nastavi tako i u vannastavnim aktivnostima. Na taj način poboljšavaju se dostignuća učenika i kvaliteta rada škole. Također, imaju mogućnost da se upoznaju s temama koje su aktuelne u školskom okruženju zemalja Europe, razmjenjuju iskustva i dobre prakse i izgrađuju svoje kompetencije u kontekstu multikulturnih susreta.

5. S obzirom na to da završavamo još jednu, po svim pitanjima, turbulentnu, kalendarsku godinu koja bi bila Vaša poruka svim našim vrijednim nastavnicima, našim eTwinnerima u Bosni i Hercegovini?

Kreativan nastavnik formira kreativnog učenika. Svim nastavnicima i učenicima želim sretnu i uspješnu 2022. godinu sa što više eTwinning događaja.

eTwinning

Sedma eTwinning godišnja konferencija „eTwinning vibracije za nove generacije“

eTwinning Državna organizacija za potporu u Bosni i Hercegovini je 2021. godine organizirala Sedmu godišnju konferenciju, pod nazivom „eTwinning vibracije za nove generacije“ .

Konferencija je održana u Mostaru od 7. i 8. listopada 2021. godine, na kojoj je sudjelovao veliki broj eTwinnera, zajedno s eTwinning ambasadorima, članovima tima Državne organizacije za potporu, predstavnicima EPAL tima - platforme za obrazovanje odraslih i nekoliko predstavnika ministarstava obrazovanja u BiH.

Tijekom dva dana, predstavljeni su rezultati eTwinning aktivnosti u BiH u protekloj školskoj godini, održani su tematski paneli, predstavljen je rad EPAL platforme za obrazovanje odraslih u BiH i dodijeljene su eTwinning nagrade.

Na dva panela, koje su vodili eTwinning ambasadorice iz Bosne i Hercegovine, Lejla Hujdur, Fatima Kličić i Nada Sokolović, govorilo se o dobrim praksama koje stavljaju eTwinning u fokus rada nastavnika VET škola, te o ulozi i zadacima eTwinning i EPAL ambasadora. Tijekom prvog dana gošća panela je bila predstavница VET škole Elektrotehnička škola „Nikola Tesla“, iz Pančeva, Jasna Bošković, ujedno i eTwinning ambasadorica Srbije.

Gošća tematskog dijela ovogodišnje konferencije je bila prof. Lejla Turčilo koja se svojim izlaganjem osvrnula na temu Medijska pismenost i dezinformacije, što je ujedno eTwinning tema 2021. godine.

Drugog dana konferencije, već tradicionalno, dodijeljene su eTwinning nagrade u BiH prema sljedećim kategorijama:

Nastavnici čiji su projekti nominovani za Europsku nagradu, 2020. godine

- Nada Sokolović za projekt Netiquette;
- Dragana Arsić za projekt Dan jabuka 3;
- Dragica Božić za projekt Moj grad nekad i sad;
- Alma Đedović za projekt Učimo o emocijama / We learn about emotions.

eTwinning škola s maksimalnim brojem osvojenih bodova 2021/2022

- JU Gimnazija "Ismet Mujezinović" Tuzla
- Javna predškolska ustanova "Ivančica" Usora

Za najboljeg eTwinning ambasadora za školsku 2020/2021. godinu, a prema rezultatima glasovanja s više od 800 glasova, proglašena je Lejla Hujdur.

Najistaknutiji eTwinner ovog puta je Snežana Stević, OŠ "Aleksa Šantić", Osmaci.

Tijekom ovogodišnje konferencije dodijeljene su još **dvije nagrade za posebne aktivnosti**:

- pobjednik eTwinning kviza: Mirza Bušatlić, Mješovita srednja škola Bugojno i
- pobjednica nagradnog natječaja Dan životne sredine, Selma Mahmić, OŠ Kiseljak 1 Bilalovac.

eTwinning konferencija je donijela mnogo pozitivnih utisaka, pružila mogućnosti razmjene dobre prakse nastavnika i diskusije o unapređenju eTwinning aktivnosti u BiH.

Sudjelovanje nastavnika i odgojitelja na međunarodnim eTwinning događajima (mrežni i na licu mjesta) u 2021. godini

Godina koja je iza nas predstavljala je pravi izazov za organiziranje i realiziranje eTwinning međunarodnih događaja. Planirani događaji koji su se trebali održati na licu mjesta uglavnom su pretrpjeli transformaciju u mrežni format. U nastavku možete pročitati više informacija o tome kojim događajima su prisustvovali eTwinners iz Bosne i Hercegovine u posljednja tri mjeseca 2021. godine.

- Mrežna radionica za stručni razvoj odgojitelja "Media Literacy Education in Early Childhood Education and Care", od 29. rujna do 1. listopada, dva odgojitelja;
- Mrežna radionica za stručni razvoj za eTwinning ambasadore, "Communicating in a Digital Era", od 13. do 15. Listopada 2021. godine, tri eTwinning ambasadora;
- Mrežni eTwinning seminar za nastavnike škola ruralnih sredina koji podučavaju učenike od 6 do 15 godina, "Projects that make difference", od 19. do 20. listopada 2021. godine, dva nastavnika;
- eTwinning Godišnja konferencija "Media literacy and disinformation", od 28. do 30. listopada 2021. godine, dva nastavnika;
- eTwinning seminar "eTwinning in support of VET Schools", od 24. do 26. studenog 2021. godine, Tirana, Albanija, tri nastavnika;
- Mrežna Konferencija za eTwinning škole "eTwinning Schools towards blended learning for all", od 24. do 26. studenog, jedan direktor vrtića;
- Mrežni eTwinning Slavic seminar, "Media Literacy across curricula", od 16. do 17. prosinca 2021. godine, dva nastavnika;

Zahvaljujemo se svakom nastavniku i odgojitelju na njihovom doprinosu u razvoju eTwinning aktivnosti u Bosni i Hercegovini.

Europska eTwinning zajednica doseže milion registriranih nastavnika

Bosna i Hercegovina je dio ove velike skupine

eTwinning zajednica prelazi prekretnicu od **milion nastavnika upisanih** u 43 zemlje koje sudjeluju u ovom programu. Važno dostignuće koje je najavila europska povjerenica **Marija Gabriel** je samo još jedna potvrda ovog velikog uspjeha (<https://www.youtube.com/watch?v=JeDapBtdDJg&t=13>), zato i mi kao Državna organizacija za potporu u BiH, upućujemo zaslužene čestitke svim eTwinnerima.

eTwinning se u velikoj mjeri razlikuje od onoga kako je nastao 2005. godine, a ova prekretnica rezultat je 16 godina istraživanja, eksperimentisanja i neprekidnog rada iza kulisa, koji provode prvenstveno nastavnici, učenici, škole i svi učesnici eTwinning zajednice. Europskoj komisiji, europskoj školskoj mreži i svim nacionalnim organizacijama za potporu u raznim zemljama čestitamo na ogromnom trudu i radu s ciljem pronalaženja najboljih rješenja za što veću aktuelizaciju i važnost unapređenja kvalitete svih obrazovnih sustava u Europi.

Slavimo svi zajedno ovo veliko dostignuće, ali svjesni da ima još puno posla i da će se eTwinning nastaviti razvijati, prilagođavati i mijenjati tijekom vremena. Ono što je sigurno je da će zajednica, kao i uvijek, pokušati pružiti mogućnosti i alate da bi nastavnici radili i napredovali, s obzirom na inovacije, suradnju i uključivanje, kako bi europski obrazovni sustavi bili sve više povezani, da postignemo taj tzv.europski prostor. I mi u BiH težimo da viši nivo kvalitete obrazovanja do 2025. zaista postane konkretna stvarnost.

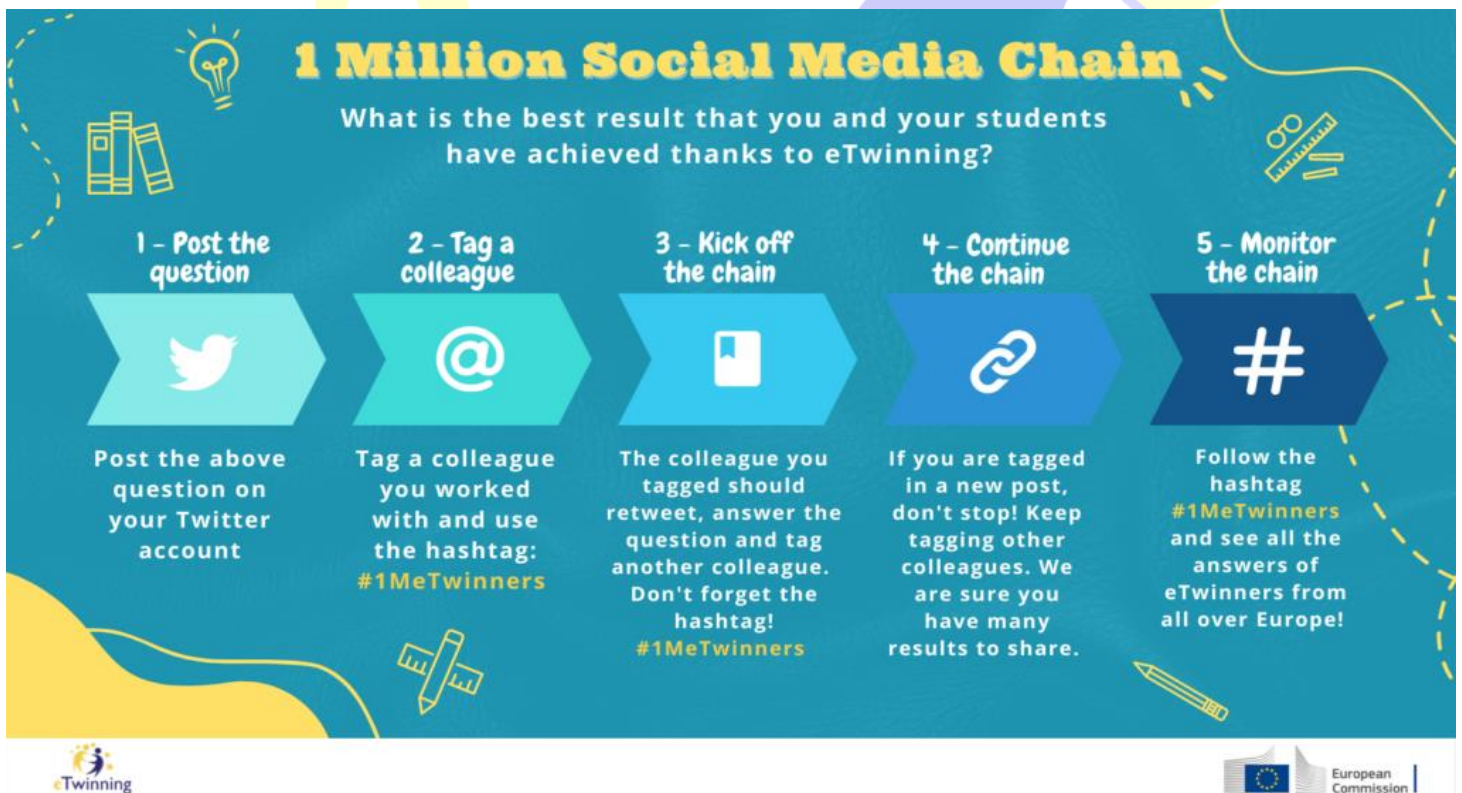
Proslavili smo eTwinning s društvenim lancem!

Kako bi proslavili ovu veliku prekretnicu na najbolji mogući način, sve nacionalne organizacije za podršku eTwinninga i europska komisija su pozvale sve eTwinere da podijele odgovor na ovo pitanje na društvenim mrežama:

„ Koji je najbolji rezultat koji ste vi i vaši učenici dostigli zahvaljujući eTwinningu?“

eTwinereri su trebali napisati odgovor na svoj profil (prije svega Twitter, ali i Facebook ili Instagram) i označiti kolegu s kojim su surađivali u projektima, uvijek uključujući hashtag **#1MeTwinners**.

Na takav način eTwinning lanac se još više širi a još više jača i raste ova velika naša eTwinning zajednica. Na nama ostaje zadatak da zajednički širimo ideju pokretanja lanca i budemo i dalje istrajni pomagači u širenju ove najveće zajednice nastavnika u Europi!

Odabrani digitalni alati za primjenu u nastavi

U prethodnom broju eTwinning biltena smo započeli s predstavljanjem pojedinih IT alata koji mogu da budu od pomoći u nastavnom procesu. Ovaj put smo se odlučili da ukrako predstavimo već nekoliko godina aktuelni alat za potrebe različitih vrsta programiranja. Naročito korisnim se pokazao za vrijeme mrežne i kombinovane nastave.

Scratch je grafički programski jezik, koji služi za programiranje igrica i animacija te njihovo dijeljenje preko interneta, nastao je na MIT (Massachusetts Institute of Technology) institutu u Americi. Namijenjen je svima koji žele da programiraju i naprave svoje prve programerske korake, a posebno je osmišljen kako bi bio pristupačan i interesantan učenicima.

Igrice i animacije isprogramirane u Scratch-u sastoje se iz likova i pozadina. Likove možete dodavati na nekoliko načina, a to su: Scratch knjižnica, ubacivanjem sa interneta ili tako što ćete kod djece probuditi kreativnost tj. da sami nacrtaju svoje likove.

Pozadine dodajete na isti način samo na drugim tj. posebnim ikonicama za dodavanje pozadina.

Programiranje kod učenika razvija vještine poput logičkih, stvaralačkih i kreativnih. U mnogim zemljama Scratch je dio nastave informatike gdje učenici proširuju svoje vidike, podstiče ih na istraživanje, osmišljavanje i ostvarivanje svojih ideja koje mogu podijeliti sa drugima. Kada polaznici ovladaju tehnikama i logikom programiranja moći će da urade interaktivne priče, igre i animacije.

Kao i u svakom našem biltenu i ovoga smo puta izdvojili aktualnosti sa SEG platforme. Cilj nam je i na kraju godine prisjetiti sw eTwinning teme o medijskoj pismenosti i dezinformacijama i još jedan put potvrditi važnost profesionalizacije učitelja i na ovom polju.

Tekst prenosimo u cjelosti a više aktualnosti i zanimljivih sadržaja, mrežnih događaja i dalje možete potražiti na svima dobro poznatoj stranici: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest.htm>

Postizanje digitalne pismenosti: put naprijed za učitelje i odgojitelje

Autor slike: Compare Fiber / Unsplash.com

Sada više nego ikad, naši se životi vrte oko digitalnih tehnologija. Nepotrebno je reći da neograničene mogućnosti koje digitalno doba nudi idu ruku pod ruku s mnoštvom izazova kako najbolje upravljati digitalnim svijetom.

Kada su na mreži, mladi ljudi moraju donijeti informirane odluke: *Jesu li ove informacije pouzdane? Treba li ovo dalje dijeliti?* Upravo tako trebamo pomoći našim mladima da se razviju kako bi bili uistinu digitalno pismeni.

A vitalna uloga učitelja i odgojitelja ne može se zanemariti: *kako se učenicima može pružiti podrška kako bi se osiguralo da izvuku maksimum iz digitalne transformacije? Što funkcionira kada je u pitanju poučavanje digitalne pismenosti?*

S ciljem jačanja digitalnih kompetencija i vještina učitelja i odgojitelja, Europska komisija pokrenula je posebnu stručnu skupinu za razvoj “Zajedničkih smjernica za učitelje i odgojitelje za poticanje digitalne pismenosti i borbu protiv dezinformacija kroz obrazovanje i osposobljavanje”, čime je izravno pridonijela na [akciji 7](#) od [digitalnog Obrazovanje Akcijskog plana 2021-2027](#). Tijekom svog prvog sastanka 13. listopada, stručna skupina identificirala je zajedničke nazivnike za uspješne prakse, usredotočujući se na pet ključnih tema:

- kritičko razmišljanje
- obuka i obrazovanje nastavnika
- pre-bunking, debunking i provjera činjenica
- učenički angažman
- pristup zajednici i pedagogija

Stručnjaci su istaknuli višestruku prirodu digitalne pismenosti i naglasili potrebu usvajanja holističkog pristupa koji uključuje sve relevantne aktere (tj. učenike, učitelje, roditelje i zajednicu).

Završno izvješće stručne skupine bit će objavljeno u prvom tromjesečju 2022., a nakon toga će uslijediti uvođenje konačnih smjernica u rujnu 2022. u sklopu kampanje “povratak u školu” diljem Europe. Možete stupiti u kontakt sa stručnom skupinom putem [e pošte](#) ili [Twittera](#).

eTwinning

„ Obrazovanje je vrsta plamena, a ne punjenje posude!“

Sokrat

